

¹Történt egyszer, hogy valahol imádkozott, és mikor befejezte, így szólt hozzá egyik tanítványa: Uram, taníts minket imádkozni, ahogy János is tanította a tanítványait! ²Ő pedig ezt mondta nekik: Amikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk, szenteltessék meg a te neved! Jöjjön el a te országod! ³Mindennapi kenyerünket add meg nekiünk naponként. ⁴És bocsásd meg bűneinket, mert mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek. És ne vígy minket kísértésbe!

Kedves testvéreim!

Először is szeretném tisztázni, hogy nem rontottam el a felolvasást, a miatyánk Lukács féle verzióját olvastam fel. Amit mi használunk az a Mátéi, kicsit bővebb, kifejtős verzió. Hogy melyik volt az eredeti? Jézus hogyan tanította imádkozni tanítványait. Ezen a kérdésen el lehetne vitatkozni, de a megoldás valószínűleg a kettő között van, vagy éppen egy harmadik, még bővebb verzió. Az sem biztos, hogy a két evagélista ugyanazt a szituációt írja le. Én valahogy úgy képzelem, hogy Jézus többször is elmondta az általa tanított imádságot, mint ahogy valószínűleg a Szentírásban feljegyzett szavai, tanításai is többször elhangozhattak, ezért maradtak fenn több verzióban is. Magamból indulok ki persze, hogy ha van egy gondolat, vagy egy történet, azt lehet, hogy elmondom bibliaórán, azután ifjúsági órán is, vagy akár igehirdetésben. Szeretném, hogy minél többekhez eljusson, ugyanakkor mindig igyekszem a hallgatókhoz igazítani a mondandót, tehát ugyanazt, de nem ugyanúgy mondom el a különböző hallgatóságnak. Bizonyára Jézus többször elmondta ezt az imádságot, hiszen egy nagyon fontos kérdésre ad választ. Mai igehirdetési alapigénkban azt olvastuk: ¹Történt egyszer, hogy valahol imádkozott, és mikor befejezte, így szólt hozzá egyik tanítványa: Uram, taníts minket imádkozni, ahogy János is tanította a tanítványait!

Taníts minket imádkozni! – hangzik a tanítványok kérése, kérdésként megfogalmazva ugyanezt: hogyan imádkozzunk?

Nehezen elképzelhető számomra, hogy a tanítványok mindennapi életében ne lett volna ott az imádság. Zsidó emberek voltak, ami azért abban az időben mindenképpen azt is feltételezte, hogy részt vettek a szertartásokon, a zsinagógai istentiszteleti életben. Egy-két hozzászólásukból egyébként ez ki is derül. Tehát tudtak imádkozni, hiszen minimum szombatoként a zsinagógában imádkoztak együtt a többiekkel. Mégis azt kéri Jézustól, hogy tanítsa őket imádkozni, ahogy János is tette. János ebben az esetben a keresztlőre vonatkozik, akiről tudjuk, hogy voltak tanítványai, de azt már nem jegyzi fel senki, hogy hogyan tanította imádkozni őket. Mindenesetre keresztlő János tanítványait látva Jézus tanítványaiban is vágy ébred az imádságra. És eljön a pillanat, amikor látják Jézust imádkozni, hogy megkérjék: taníts bennünket is.

Mit tudunk meg ebből a mondatból? Két dolgot. Az első: Jézus imádkozik. Mi szüksége volt Jézusnak az imádkozásra? A válasz semmi és minden. Semmi szüksége nem volt rá Istenségében, de minden szüksége megvolt rá emberként. És itt egy nagyon lényeges részhez érkeztünk. Hogy mit is értünk tulajdonképpen imádságon? Mi az imádság? A konfirmációi órán szépen megfogalmazzuk, hogy az imádságban ötféle módon szólítjuk meg Istent:

1. Kérünk – ez a leggyakoribb, a legtöbb ember, amikor imádkozik, akkor kéri Istent. A beteg ember imádkozik: gyógyíts meg. A napló lapozgatása közben az egész osztály imádkozik: csak ne engem, Istenem! A zuhanó repülőn és a süllyedő hajón mindenki imádkozik: Istenem segíts!
2. Könyörgés: amikor másokért imádkozom. A gyerekeimért, a szüleimért, a családomért, a barátaimért. Az első két imádságtípus jól összefoglalható a gyerekeknek tanított esti imában: Én Istenem, jó Istenem lecsukódik már a szemem, de a tiéd nyitva Atyám, amíg alszom vigyáz reám, vigyázz az én szüleimre és az én kis testvéreimre, mikor a nap újra felkel, köszönthessük egymást reggel.
3. Hálaadás: Ha az első kettőre, a kérésre, könyörgésre pozitív választ kapunk, akkor következhet a harmadik pont. Bár mondjuk a vizsgázó diák inkább azt mondja: szerencsém volt, a beteg azt, hogy jó orvoshoz kerültem, a süllyedő hajóról kimentett, pedig azt, hogy ezt megúsztam. De azért sokan vannak akik ki tudják mondani: köszönöm Istenem.
4. Bűnvallás: amikor a lelkiismeret terheli az embert, akkor jó elmondani valakinek: bánom. Ehhez az imádságtípushoz talán sokkal inkább szükséges a személyes Istennel való kapcsolat, mint az előzőkőhöz.
5. Dicsőítés: talán ez az, amit leginkább elfejet az ember. Mert hálát adni még csak-csak. De dicsőíteni Istent az ő Istenségéért, csodáiért, teremtő tetteért, talán a legritkább imádságformák egyike, bár éppen a Miatyánk Máté szerinti verziójának végén ezt tesszük, amikor kimondjuk: Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség.

Mind az öt imádságtípus imádság. De akkor mi is az imádság? Dicsőítés, hálaadás, kérés, könyörgés, bűnvallás? Mindegyik és egyik sem. Szándékosan hoztam olyan példákat, amely jól mutatja, hogy gyakorlatilag bárki képes ezekre. Nem kell hozzá különösebb dolog. Megtanulom az esti imádságot

gyerekkoromban és mindjárt tudok kérni és könyörögni. Megtanulom a Miatyánkot is mellé és rögtön ott a bűnvallás és dicsőítés. Egy újabb reggeli imával: Köszönöm, hogy felébredtem, te örködtél énekedem... kipipálhatjuk a hálaadást is.

De Jézus másképp imádkozik. Ezt látják meg a tanítványok. ¹*Történt egyszer, hogy valahol imádkozott, és mikor befejezte, így szólt hozzá egyik tanítványa: Uram, taníts minket imádkozni, ahogy János is tanította a tanítványait!*

Jézus imádsága más, és ez meglátszik rajta. De miben más? Hiszen, ha végig nézzük azokat az igehelyeket, ahol Jézus imádkozik, akkor azt látjuk, hogy Jézus ugyanezeket az imádságtípusokat imádkozza: kéri Isten a Gecsemáné kertben: Atyám ha lehetséges távozzék el tőlem ez a pohár... Imádkozik másokért a kereszten: Atyám, bocsáss meg nekik... Magasztalja, dicsőíti Istent: *Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesekek elől, és felfedted az egyszerű embereknek.* Hálát ad: Lázár feltámasztásánál mondja: *Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál.* Egyedül a bűnvallás az, ami Jézusnál hiányzik, de ezt tőle nem hiányoljuk, hiszen *nem tett bűnt, álnokság sem hagyta el a száját* – ahogy ezt Péter levelében olvassuk.

Miben más Jézus imádsága? Ha megfigyeltük, akkor minden imádságában így szólítja meg Istent: Atyám! Jézus imádsága annyiban más, hogy az Istennel való személyes kapcsolat fogalmazódik meg benne. Atyám! Abba! – ahogyan ez arámiul hangozhatott tőle. Apu, apa, apuci... És figyeljük meg, hogy Jézus, amikor imádkozni tanít, akkor ugyanezzel a megszólítással kezdi: Atyánk, vagy mi Atyánk. Nem azt mondja Istenem, aki a felhőkön ülsz és lógatod a lábad, vagy mint a Hegedűs a háztetőben: „Édes jó istenkém te, ... Akkora kunszt lenne, hogy ide pötytyentenél egy kis vagyont. Egy csodával több vagy kevesebb gondold meg.”

Jézus számára Isten nem egy távoli csodatévő, akinek hatalmában áll ezt vagy azt tenni, adni vagy elvenni. Jézus számára Isten Apa, akit így szólíthatunk meg Jézus óta mi is.

A másik lényeges különbség Jézus imádságában, hogy nem öncélú. Még akkor sem, amikor magáért imádkozik, hiszen azt mondja: ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.

És ha megfigyeljük a miatyánkot, akkor éppen azt látjuk, hogy az én helyett a mi kerül előtérbe, sőt még ezen is túlmegy: és Istent helyezi mindenek elé. Mi nem ezekért a dolgokért imádkoznánk: szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod... Ebben az imádságban Jézus arra tanít, hogy az Istennel való személyes kapcsolatban merjük valóban Istenre bízni magunkat, és amikor imádkozunk, akkor magunk helyett inkább Istenre figyeljünk. Ez az, ami nagyon nehéz, de éppen ebben segít Jézus, amikor a miatyánkot tanítja. Mert ebben az imádságban Isten kerül az első helyre. Feltettem korábban a kérdést: mi az imádság? A választ talán így lehetne megfogalmazni. Az imádság az, amikor az Istennel való személyes kapcsolatban őrá, az ő akaratára figyel az ember. Érdekes, hogy Jézus bár a személyes kapcsolat fontosságát hangsúlyozza ebben az imában, ugyanakkor viszont végig többszám első személyben beszél. Igen, mert ha így imádkozunk, akkor eltűnnek a különbségek, eltűnnek az érdemek, eltűnik minden, ami egyéni. Nem véletlenül mondja más helyen azt, hogy ahol ketten, vagy hárman összegyűlnek az én nevemben ott vagyok közöttük. Az Istennel való személyes kapcsolat megélése Jézus szerint a közösségben a „MI”-ben valósul meg. Ezért téves az, amikor azt mondják: hiszek a magam módján, imádkozom otthon, magamnak. Igen, ez is fontos, de a lényegyet közben elveszítjük, és fennáll a veszélye, hogy a magunk képére formáljuk Istent. Ehhez tartozik, hogy az imádság az Istennel való személyes kapcsolatnak csupán az egyik oldala. Amikor imádkozom, én beszélek, de vajon meghallgatom-e, amit ő mond. Az imádság az igével és az igehirdetéssel együtt teljes. És Jézus ezt is a közösségben képzelte el.

Összefoglalva. Az imádság nem varázsigék mormolása. Nem Isten irányítása, hanem az Isten irányításának elfogadása.

Biztatok mindenkit, hogy imádkozzon. Bármilyen kezdetleges formában, de szólítsa meg Istent, de legyen ez egy személyes megszólítás. Mindenkinek, kezdőknek és haladóknak érdemes előre megírt szöveg alapján is imádkozni, hogy ne csupán önös érdekeink mellett fogalmazzuk meg kéréseinket, hanem az imádság beszélgetés legyen. Beszélgetés a mi mennyei Atyánkkal.

A tanítványok ezt látták meg, hogy Jézus nem egyszerűen imádkozik, hanem beszélget Istennel. Sokszor éppen a miatyánkkal esünk át a beszélgetésből a rutinszerűn mondott imádságba. Vegyük észre ezt! Figyeljünk oda a szavainkra, amelyeket kimondunk! Luther írja magáról: „Annak idején az imaórák alatt sajnos magam is sokszor tapasztaltam, hogy a zsoltár vagy az előírt zsolozsma véget ért anélkül, hogy tudtam volna, hogy az elején, vagy a végén vagyok...”

Ne járjunk így a miatyánkkal. Gondoljuk végig a szavakat melyeket kimondunk, mert az életünket megváltoztató, az Istennel való kapcsolatunkat erősítő, megújító szavak ezek.